

Toda ne samo v dušnih zadevah, nego tudi v gmoletnem obziru dobivali so župljani pri Kosarju dobrega sveta, če je bilo treba, tudi dejanske pomoči. Njegov kaplan nam piše: »Tukaj le eden izgled njegovega dobrega srca. Nekega dne ga prosi reven župljan za posojilo. Potreboval je takoj denar, sicer bi trpel veliko škodo. Kosar poišče ves svoj denar, kar ga je imel, a bilo je še premalo. Tedaj pride meni v kaplanijo, in me praša, koliko denarja bi mu mogel posoditi? Ko mu povem svoto, razvedri se mu lice in smehljaje pravi: dobro je! in mi zaupa tudi skrivnost, da hoče rešiti kmeta, a da nima sam dovolj denarja. Oba torej zloživa potrebno svoto, a obema vkupe ni ostal več petak v žepu. Meni je naskorem vrnil delež, kako dolgo je pa on čakal na denar, ali se mu je sploh kaj vrnilo, o tem pratika ne govori.«

Ko se je pokazala potreba farovž prenarediti, zadela je velika svota stroškov župnika; kar bi namreč imeli župljani plačati, prevzel je on, da farani niso postali nevoljni. Pač se nahaja le redko župnik, do katerega bi imeli župljani toliko srčne ljubezni in globokega spoštovanja, kakor so ga imeli Kozjani do blagega svojega duhovnega pastirja.

Gospodarske stvari.

Kompóst.

(Dalje.)

»Prepričali smo se, da je treba pri zbiranju tvarin za kompost marsikaj preudarjati. Človek bi moral biti učenjak, kadar bi si hotel dober kompost napraviti!« — No, to ravno ni treba. Da je le dober gospodar in da zna nekoliko računati!

»Kaj pa, ko bi nam naredili tak račun?« — Dobro, pa začnimo! Zvozili smo n. pr. 40 q zemlje, krompirjeve zeli 10 q, mahú 10 q, tropin 20 q, listja 10 q, žaganja 20 q, pepela 10 q, premogovih saj 5 q in gnoja iz stranišča 20 q. Koliko redilnih snovij imamo v teh tvarinah?

	dušca	kalija	fosf. kisline
V 40 q zemlje	kg: 0.45	0.172	0.12
» 10 » kromp. zeli	» 4.9	4.3	1.60
» 10 » mahú	» 10.5	3.4	1.6
» 20 » tropin	» —	16.0	4.0
» 10 » listja	» 10.0	2.3	2.04
» 20 » žaganja	» 12.0	1.7	0.8
» 10 » pepela	» —	100.0	60.0
» 5 » premog. saj	» 12.0	0.5	2.0
» 20 » stran. gnoja	» 7.0	5.6	4.0
145 q	kg: 56.85	132.972	76.16

Če cenimo dušec poprečno po 30 kr., kalij in fosforovo kislino pa poprečno po 20 kr., tedaj je tak kompost vreden 58.90 gld. Pri tem pa nismo vrednosti organskih snovij za fizikalčno izboljšanje v poštrev vzeli. Na enak način moremo zračunati vrednost posameznih tvarin za kompost. Imamo n. pr. na oddaljenem travniku 10 q mahú, ali se splača spravljati ga na kompost? Ako računamo, da je v mahu dušec vreden 45 kr., potem je ta mah vreden za kompost 6.90 gld.

Po vsebini je mah 2krat več vreden nego živinski gnoj, ima več nego 2krat toliko dušca, enako množino fosforove kisline, pa le manj kalija. Da se njegova korist popolnoma izkoristi, odvisno je le od tega, kako se na kompostu z njim ravna, kako se rastlinska hrana v njem za rastline pripravlja. Na enak način moremo preračunati vrednost vsake tvarine in preudarti, je-li dobimo

rastlinske redilne snovi v teh tvarinah ceneje, ali ako jih nakupimo v umetnih gnojilih.

Dobimo n. pr. 1 q pepela po 1 gld.; čisti pepel ima 8% kalija pa 4% fosforove kisline. Kalij in fosf. kislina sta enake vrednosti, torej nas stane v pepelu 1 kg kalija ali fosf. kisline okoli 8½ kr., med tem ko bi morali n. pr. kalij v kajnitni plačevati po 25 kr. Če pa nam pride 1 q po 4 gld., tedaj je pametneje kajnit kupiti. Pa tudi, če pepel ni čist, ako ima mnogo smetij primešanih in morda le po 4% kalija in le po 2% fosf. kisline, bode 1 q jedva vreden 1 gld. 50 kr. Pri nakupovanju pepela torej treba opreznosti.

Imamo pa v bližini kako pivovarno, ki nam prodaje ječmenove klice. Koliko se te vredne? 1 q ima okoli 3.6 kg dušca po 45 kr. = 1.62 gld., 2.8 kg kalija po 15 kr. = 0.70 gld., 1.8 kg fosf. kisline po 30 kr. = 0.54; torej skupaj 2.86 gld. Ker pa vendar nimajo vedno enake množine redilnih snovij, moramo jih nižje ceniti, zlasti če niso prav čiste.

V kompostu, kakor smo ga prej sestavili, bode posebno fosforove kisline primanjkovalo. Da pognojimo 1 ha vinograda, dati mu moramo 25.30 kg dušca, 50 kg kalija in 50 kg fosforove kisline. 56 kg dušca v našem kompostu zadostuje za 2 ha, kalija je več nego za 2½ ha, ali fosforove kisline jedva za 1½ ha. Ker pa v zemlji večinoma primanjkuje fosforove kisline, ne bomo dušca dobro izkoristili; kajti ako imamo n. pr. v zemlji 56 kg dušca, pa le 76 kg fosf. kisline, bomo približno le toliko pridelali, kakor ako je v zemlji le okoli 45 kg dušca in 76 kg fosf. kisline.

Da spravimo torej vse rastlinam potrebne snovi v pravo razmerje, dopolniti moramo pomanjkujočih 24 kg fosforove kisline z umetnimi gnojili n. pr. s koščeno moko. Ako pa hočemo, da nam bode ta množina komposta zadostovala za 5 ha vinograda, pomnožiti moramo s njem dušca za okoli 150 kg, torej za 150 — 56 = 94 kg, kalij na 250 kg, torej za 250 — 133 = 117 kg, fosforove kisline pa tudi na 250 kg, torej za 250 — 76 = 174 kg. To dosežemo s koncentriranimi gnojili n. pr. z žveplenokislino amonijakom z blizu 4 q, s kajnitom z blizu 10 q in pa s Thomasovo žlindro z blizu 9 q. S tem pomnožimo torej kompost samo za 23 q, pa moremo z njim več nego 2krat toliko vinograda gnojiti. Pa naj bode dovolj računanja. (Dalje prih.)

Žitne cene v Mariboru od 23. febr. do 2. marc.

Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 30 kr., rž 4 fl. 20 kr., ječmen 4 fl. 20 kr., oves 3 fl. 30 kr., turšica ali korusa 5 fl. 30 kr., proso 4 fl. 40 kr. in ajda 4 fl. 90 kr.

Sejmovi. Dne 9. marcija v Poličanah (svinjski sejem) in v Slov. Gradcu. Dne 11. marcija pri Sv. Juriju ob Taboru, v Strassu, na Spod. Polskavi, v Kostivnici, pri Kapelah, v Orešju in Mariboru. Dne 12. marcija v St. Juriju ob juž. železnici, v Selnici ob Dravi in pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Dne 13. marcija v Imenem (svinjski sejem). Dne 14. marcija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 15. marcija na Zdolah.

Dopisi.

Iz Konjic. (Posojilnica.) Dne 28. svečana 1895 je imela posojilnica v Konjicah svoj redni občni zbor, pri katerem so se enoglasno sledeče svote za dobre namene odločile: a) šola v Tepinah dobi 120 gld.; b) šola konjiške okolice 80 gld.; c) dijaška kuhinja v Mariboru 25 gld.; d) dijaška kuhinja v Celju 25 gld.; e)